

Pommi-iskun jälkeeseen

Torstaina alkaneella Rakkautta & Anarkiaa -elokuvafestivaalilla nähdään taas runsaasti uutuuselokuksia eri maailmankolkista. Yksi mielenkiintoisimmista on Quentin Tarantinolta oppia saaneen Ziad Doueirin The Attack, vankea draama palestiinalaisten ja israelilaisten väkivaltaisista riidoista.

Libanonilainen Ziad Doueiri teki etnomaaisen elokuvan aiheesta, josta ei voi olla puoltaneeton. Eikä palestiinalaisten ja israelilaisten suhteesta ole aiemmin nähty kovin monia omistunutta draamaa.

–Kun tekee tästä aiheesta elokuvaa, on kuin näyttäisi yhteen törmääviä juna, Doueiri kuvailee.

–Tasapainoinen ja tasapuolinen elokuva olisi mahdollon.

Yasmina Khadrin romaanin Attaentaatti perustuva The Attack kertoo palestiinalaiskirurgit Aminista, joka on nousnut Israelissa yhteiskunnan eliittiin. Etnisyys ei ole enää taakka. Sitten Amin saa käsitettömän uutisen: hänen rakas vaimonsa on tehtyntiisemmuhaiskun. Mistä voi olla kyse?

Doueiri työsti käsikirjoituksen amerikkalaisyhtiö Focus Featuresille. Yhteistyö lopui, heti kun teksti oli valmis. –Amerikkalaiset saivat selittämättä ei. Myöhemmin sain kuulla, että Focusella oli arvioitu elokuvan olevan liian palestiinalaismyönteinen amerikkalaisille ja liian israeli-myönteinen eurooppalaisille.

Edessä oli poliittinen notdankhä. Rehelliisesti kerrotutuna tarina olisi rahoittajille liian hankala.

–Olen ymmärtänyt, että diasporassa eli kotimaidensa ulkopuolella asuville juutalaisille ja arabille asia on vaikein. Heistä tulee mielipiteitä fanatisimpia. Se johtuu syylisyydestä: pitää korostaa juutalaisuutta tai arabuita.

Arkkaan tilanteeseen ei sovinut libanonilaisen ohjaama elokuva maltilaisen palestiinalaisen ahdingosta Israelissa omiensa uhkaamana.

Doueiri sai 1990-luvulla oppinsa Los Angelesissa, elokuvamaailman sydämessä. Siellä hän sekä kävi yliopistoa että pääsi ammattilaishommiin.

–Päätin sattumalta kameraputlaiseksi Reservoir Dogsin, ja sen jälkeen Quentin Tarantino halusi käyttää samaa ryhmää elokuvasta toiseen. Minä olin mukana neljässä hankkeessa, jackle Brown oli viimeinen. Doueiria nauvattaa, kun hän muistelee Tarantinon persoonallista alkua ohjaajana. Elokuva katsomalla oleinaisen oppinut Tarantino tiesi, mitä halusi, muttei osannut selittää sitä.

–Tekniset yksityiskohdat ja termit olivat hänelle vieraita. Hän sanoi, että nyt haluan lähikuvan, jossa näkyy koko maailma. Okei, me mitimme. Olsiko se 18 millimetin linssi, laajakulmaobjektiivi? Doueirin mukaan Tarantino oppi nopeasti.

–Hän halusi tietää elokuva Israel ja Palestiina

”Kun tekee tästä aiheesta elokuvaa, on kuin näyttäisi yhteen törmääviä juna.”

Ziad Doueiri

Ziad Doueirin ohjaama The Attack on vaikuttava elokuva tulevarasta aiheesta.

vista aivan kaiken.

Doueirin oma esikoinen oli elokuvafestivaalilla ja Ylellä Suomessa nähty Länsi-Berlin Omielämäkerrallinen ja väkikä draamakomedia epävakaassa Beirutissa.

The Attackin rahoitus saatiin lopulta Ranskasta, Qatarista, Egyptistä ja Belgiasta, suunnilleen tässä kokonaisuudessa, Doueiri listaa.

Elokuvaista tuli sellainen kuin piti, hän sanoo. Samaa mieltä oli esimerkiksi Marrakechin filmifestivaalin tuomaristo, joka valitsi The Attackin kilpasarjan parhaaksi viime joulukuussa.

Arabimaissa elokuva ei ole saanut esityslupaa. Syyinä ovat kuvaukset Israelissa, joka on arabimaiden kauppasarrossa. Arabiliiton kannonon mukaan elokuva tehniin rikollisesti.

–Tekoaikaa kukaan ei valittanut. Kuvasimme Nablusin kaupungissa Länsirannalla. Alueella on väkivaltainen maime. Palestiinalaishallinto antoi silti meille kaiken mahdollisen avun. Kaksi moskeijaa jopa suljettiin, jotta saimme

me kuvata. Moskeijoiden sulkeminen elokuvan kuvauksia varten on lähes ennenkuulumaton.

The Attack kertoo petoksesta ja suuresta rakkaudesta. Vainon kaksoiselämä on suunnaton loukkaus Aminia kohtaan. Silti hän antaa anteeksi.

Väkivallan seurauksena on kuitenkin painajainen Amnille. Doueiri korostaa,

Tämän vuoden Rakkautta & Anarkiaa -festivaalin ohjelmisto on tapahtuman historian laajin. Pikkää elokuvia esitetään kaikkeaan 176 ja lyhytelokuvia 163.

Torstain avajaiselokuksena esitetiin tämän vuoden Cannesissa pääpalkinnon eli Kultaisen palmun voittanut ranskalainen Adelen elämä: osat 1 ja 2. Kottimaisissa gaalassa nähdään Dome Karukosken uusin ohjauksena Leijonasydän, juhlanäytöksensä Wong Kar-wain Bruce Lee -elämäkerrtelokuva The Grandmaster ja

että romaani päättyy juhlennin.

–Näin David Cronenbergin suuremmissä elokuvissa A History of Violence, kun laadimme käsikirjoitusta. Se muutti sekä aihun että lopun. Doueiri paljastaa.

Pahinta voi olla syyllisyydentunto, jota ihmisen kantaa taakkanaan. Alkupuolella korostettiin asioita, joita Amin jättää tekemättä.

Kansanmurhaa ja kaappauksia

R & A 2013
• **FESTARI.** Rakkautta & Anarkiaa Helmingissa 19.–29. Ohjelmisto, esityspäivät ja muu festivaali-info osoitteessa www.hiffi.fi.

festivaalin päätöselokuksena amerikkalaisen indieohjaajan Noah Baumbachin Frances Ha.

Tapahtuman avainelokuva on kuuluvat muun muassa Pijjo Honkasalon odotettu uutustustraama Betoniyö. Wong

–Kirjan päähenkilö kuolee israelilaisten iskissä moskeijan. Khadra suuttui minut, kun muutin lopun paljon avoimemmaksi.

Vastoinkeymyisten jälkeen Doueiri on kuitenkin tyytyväinen, vaikka hän perheineen pakeni Beirutista Pariisiin. Israel-kohu nosti väkivalian uhkaa heitä kohtaan.

–The Attackista tuli elokuva myös menetetyistä

Kar-wain psykologinen kauhutilleri Stoker, inhorealistista elokuvistaan tunnetun Ulrich Seidlin Paradise: Hope sekä Indonesian kansanmurhasta kertova keuhutu dokumentti The Act of Killing. Viimeksi mainittu ohjaaja Joshua Oppenheimer saapuu vieraksi festivaalille.

Useiden ulkomaisten vieraiden joukossa nähdään myös italialais-ranskalaisen Mennesisyyks-elokuvan näyttelijä Tahar Rahim, joka tunnetaan parhaiten vuoden 2009 loistavasta Profetta-vankiladramasta.

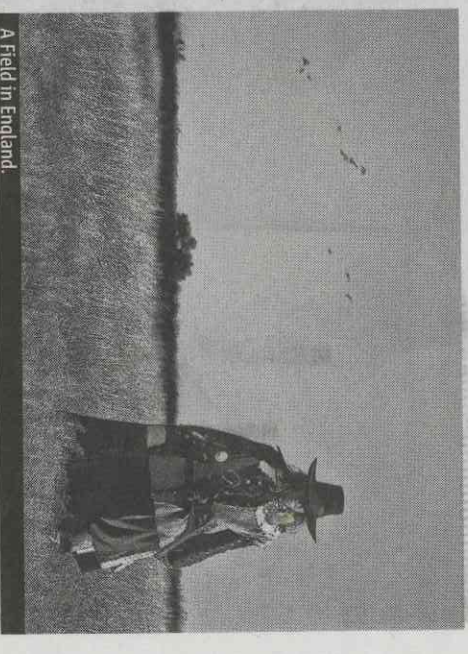
mahdollisuuksista. Kuuntelemmeko toisiamme? Onko mahdollista muuttua? Ehkä, mutta meidän täytyy olla rehellisiä.

KALLE KINNUNEN
metrowkkl@hs.fi

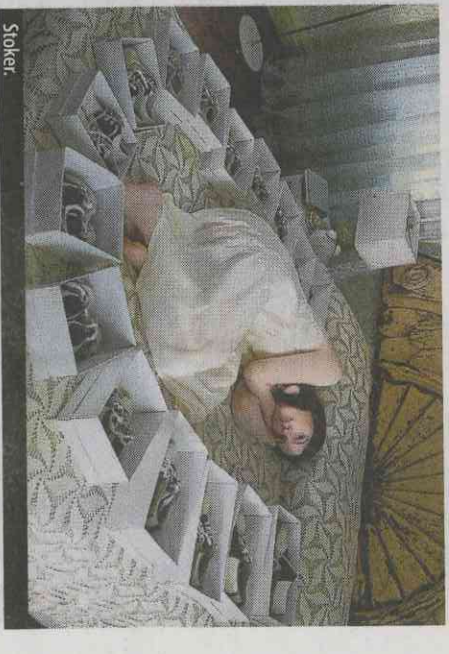
The Attack tänään perjantaina Maxinissa (Kluuvikatu 2) klo 16.15. Muut esityspäivät ja -paikat löytyvät festivaalin nettisivuilta.

Muita kiinnostavia leffätärpejä ovat esimerkiksi Soman rannikolle sijoittuva tanskalainen kaappausdraama A Hijacking, kistellyistä amerikkalaisesta elokuvavaijajasta kertova dokumentti Mihus sekä taitavan brittiläisen kauhunohjaajan Ben Wheatleyn uutuuudet A Field in England ja Sighseers.

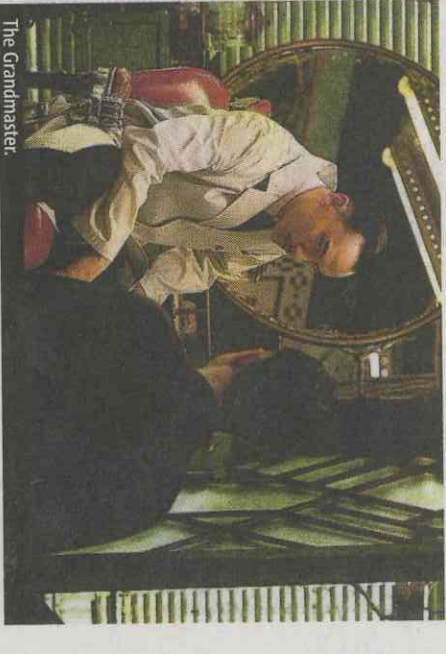
Festivaalilla jaetaan myös pohjoismaiden neuvoston elokuvapalkinto. Suomea kisassa edustaa Simo Hallisen Kertton sinulle kaiken. **JUHO TYPPÖ**

A Field in England.

Stoker.

The Grandmaster.